

Home → Stil de viață → Magazin → Cauzele înapoierii Principatelor Române față de Occident. Ce ne-a tras în urmă cu aproape u...

Cauzele înapoierii Principatelor Române față de Occident. Ce ne-a tras în urmă cu aproape un secol

10

Cosmin Pătrașcu Zamfirache

231 live

Publicat: 11.11.2023 07:43

România înregistrează un decalaj cunoscut față de Occidentul european. Acest decalaj a fost prezent încă de la începuturile Principatelor Române și s-a acutizat de-a lungul secolelor. Motivele înapoierii României față de lumea vestică sunt multiple și țin în special de problemele interne.

Principatele Române

Conform unui studiu al celebrei universități americane UCLA, din anul 2007, România avea un decalaj de jumătate de secol față de Occident. Adică mai aveam nevoie de cel puțin 50 de ani pentru a ajunge din urmă țările vest-europene. De exemplu, un alt studiu al profesorului Gheorghe Dobre intitulat „Tendințe seculare ale economiei românești în context european 1900-2000” arată că *„informația disponibilă ne îndrituiește să constatăm, cu rezervele de rigoare, că pe la 1820 Europa Occidentală prezenta un PIB pe locuitor în proporție de 2:1 față de cel din țara noastră. De atunci acest raport urcă treptat ca să ajungă la 1900 la peste*

menționată.

Pe scurt, România prezintă o înapoiere mai ales economică și tehnologică față de zonele vest-europene, în special față de Anglia, Franța, Germania sau zona scandinavă. Această diferență discrepantă de dezvoltare își are originile chiar de la începutul întemeierii Principatelor Moldovei și Țării Românești.

Cauzele sunt multiple, dar cele principale țin, în mare parte, de organizare internă a principatelor, de mentalități și de legislația medievală românească. Abia mai apoi influențele și presiunile externe.

Țări eminamente agrare cu o viață urbană scăzută și comerț limitat

Principatele românești, Moldova și Valahia au fost fondate și recunoscute internațional în secolul al XIV lea, adică într-o perioadă în care regatele vecine cunoșteau deja o perioadă de înflorire și o tradiție de cel puțin un secol.

De-a lungul evului mediu, Moldova și Valahia au fost țări eminamente agrare caracterizate mai ales prin viața de tip domenal, uneori autarhic, cu tot ceea ce era necesar produs pe domeniile boierești. Viața urbană era slab dezvoltată, cu puține târguri importante. La fel și comerțul românesc era limitat față de marile puteri ale negoțului medieval, din Europa.

Un lucru aparent paradoxal având în vedere bogăția resurselor din cele două Principate, accesul la Dunăre dar și la mari rute comerciale precum cel care lega gurile Dunării de Marea Baltică, prin Moldova și Polonia.

„Acele lupte ne-au făcut mai mult rău decât toți dușmanii externi laolaltă”

Istoricii spun că una dintre cauzele principale ale decalajului și înapoierii economice, în special, a Principatelor s-a datorat în mare parte luptelor pentru putere în clanurile boierești dar și a unei legislații medievale prost făcute. Pe scurt, spre deosebire de Europa Occidentală unde legea succesiunii la tron era bine stabilită, în Moldova și Valahia putea ajunge domn oricine putea dovedi că are legătură de sânge cu voievodul defunct. Aveau dreptul și fiii nelegitimi, frații, verii și alte grade de rudenie.

Această legislație medievală a succesiunii în principatele române a sădit semințele războiului civil. Clanurile boierești susțineau diverși pretendenți, în funcție de interesele lor, iar țara era sfâșiată de lupte aproape continue.

Cu puține perioade de liniște precum domniile lui Mircea cel Bătrân, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare sau Radu cel Mare, Valahia și Moldova au cunoscut, în total, secole de lupte nesfârșite pentru putere între pretendenții susținuți de facțiunile

impune în țara rivalilor.

Prețul era evident pe măsură, supunerea țării. Sau cu alte cuvinte, претенții și clanurile boierești au închinat țara, de multe ori, singuri, doar pentru a ajunge la putere.

De cealaltă parte, războaiele civile au inhibat viața economică, nu au lăsat târgurile să se dezvolte și nici comerțul să prospere. Recoltele erau de multe ori distruse iar drumurile deveneau nesigure.

În plus, preocupați de luptele pentru putere, puțini voievozi, printre care Neagoe Basarab, Ștefan cel Mare, Radu cel Mare, Petru Rareș sau Constantin Brâncoveanu, s-au preocupat de dezvoltarea culturală a principatelor. Specialiștii spun că aceste lupte interne au făcut mai rău principatelor decât toate intervențiile străine.

„O mare parte din forțele vii ale neamului nostru s-au irosit în luptele nenorocite pentru domnie: aceste lupte ne-au făcut mai mult rău decât toți dușmanii externi laolaltă (...) Fii legitimi și nelegitimi se luptă pentru moștenirea părintească. În dorința lor de a ocupa scaunul domnesc fac apel la străini și li se închină, câteodată chiar la mai mulți în același timp. Luptele interne strică țara, împiedică negoțul: sărăcia se adăuga umilinței”, adaugă Constantin C. Giurescu.

Mentalități și interese boierești

O altă cauză este chiar atitudinea conservatoare a boierimii și clerului din Valahia și Moldova. Nu erau deschiși la nou iar progresul sau măsurile revoluționare erau privite cu neîncredere și suspiciune de teama de a nu le afecta privilegiile. Un bun exemplu este cazul lui Petru Cercel, voievod al Țării Românești în anul 1583.

Citește și: [„Piața de energie din România este ruptă de realitate“](#)

Era bastardul lui Pătrașcu cel Bun și a trăit mai mult prin Europa Occidentală, inclusiv la curtea regelui Franței, Henric al III-lea. Odată ajuns pe tron, Petru Cercel, după experiența vest-europeană a încercat să modernizeze Valahia, ba chiar să schimbe mentalități și să încurajeze școlirea fiilor de boieri în Italia.

Era un principe renescentist care dorea să instaleze canalizare, să facă grădini frumoase și chiar o armată profesionistă, de mercenari. Istoricii spun că dorințele lui Petru Cercel s-au izbit de spiritul tradiționalist al boierului și clerului.

„Boierii noștri însă, spirite tradiționaliste, începură să murmure; nu vroiau să fie atinse vechile obiceiuri. Se ajunsese astfel la un conflict cu domnul, în urma căruia trei mari dregători, Mihăilă Vornicul, Dobromir Banul și Gonțea paharnicul, pieiră de mâna călăului”, scria Constantin C. Giurescu în “Istoria Românilor”,

Boierii au preferat să-l pârască sultanului și să-l alunge din țară. Și alți călători străini s-au plâns de mentalitatea și moravurile boierilor români, considerați o

„Pentru a impune o măsură, domnul are nevoie de acordul ei (n.r. - a boierimii), și mai ales de bunăvoința ei. Marii boieri, dregători în aparatul de stat, trebuie să fie rugați pentru a duce la bun sfârșit o atribuție, trebuie împinși de la spate. Pitace domnești peste pitace domnești le cer la infinit să vină la slujbă, să ia seama la atribuțiile dregătoriei, nu numai la foloasele ei”, scrie Constanța Vintilă Ghițulescu, în „Evgheniți, ciocoi,mojici. Despre obrazyele primei modernități românești”.

La rândul său, Langeron, un general rus de origine franceză, scria despre boierii din Valahia, că sunt imorali și lacomi. În plus, preciza că pentru favoruri și bogăție sunt slugarnici față de turci și nu au habar de onoare și dreptate.

„Boierii din Țara Românească sunt vestiți, chiar printre fanarioți și printre locuitorii din cele două țări, pentru imoralitatea, lăcomia ca și aplecarea și talentul lor spre intrigă”, preciza Langeron.

Inclusiv generația de tineri boieri și intelectuali de la 1848 a avut de luptat cu mentalitatea părinților pentru a putea începe drumul modernizării Principatelor. *„Acești tineri boieri ajunși în capitalele occidentale, descoperă diferențele acestea enorme dintre realitățile românești și cele vestice, de dezvoltare economică, socială, educațională, de infrastructură. Pe care până atunci doar le bănuiseră prin*

Generația de la 1848, de exemplu. Atunci când această generație de tineri intra în conflict cu idealurile, mentalitățile și toate credințele părinților lor. A fost o revoluție a mentalității și a viziunii”, precizează profesorul, doctor în istorie, Iulian Nechifor.

Pacostea otomană

Dincolo de probleme interne și de mentalitate a elitelor românești medievale, dar și din epoca modernă, Valahia și Moldova au fost puternic frânate de monopolul comercial otoman. Imperiul Otoman s-a dovedit o adevărată pacoste pentru comerțul românesc. Evident tot pe fondul conflictelor interne din Principate, și chemați constant de pretendenți, otomani, fac ca din secolul al XVI lea, controlul asupra Principatelor să devină apăsător. În special, pretențiile economice erau mari.

Citește și: [Decalajul dintre elevii din mediul rural și cei din mediul urban, rezultat al condițiilor de ev mediu din România. Campania „România cu același chip”](#)

Sultanii și-au dat seama că era mai ușor de gestionat problema principatelor și mai ușor de exploatat cele două țări din postura de vasale decât din cea de provincii otomane. Negustorii români erau obligați să dea mărfuri otomanilor, la prețurile

imperiului și apoi, cu ce rămâne să mai facă și comerț. În unele perioade, otomanii au interzis exportul de produse din Valahia și Moldova, tocmai pentru a subjugă total comerțul românesc.

„Una dintre răspunderile lor era aceea de a-i ajuta pe negustorii otomani și levantini să cumpere cantitățile necesare de bunuri la cele mai bune prețuri. Prețurile pentru aceste bunuri și așadar răsplata țăranilor, care erau producătorii acestor bogății erau mai mici decât ceea ce ar fi obținut pe piața internațională. Această legătură economică devenise atât de importantă în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, încât sultanii au decis să reglementeze strict comerțul principatelor. Suleiman I și urmașii lui au interzis astfel exportul anumitor bunuri, îndeosebi vite, oi, grâne, miere și lemn, în alte țări până când nevoile imperiale nu erau pe deplin satisfăcute”, arată Keith Hitchins în lucrarea „Scurtă istorie a României”.

Acest monopol otoman a sufocat comerțul românesc și a împiedicat dezvoltarea unei clase de comercianți experimentați pe piețe diverse, mai ales din Europa Occidentală, unde românii nu prea aveau voie să exporte.

„Este posibil să fi încetinit dezvoltarea unei clase de mijloc moldave și valahe native, deoarece negustorii indigeni nu putea concura cu negustorii otomani favorizați și cu

polului comercial dinspre Orient către Atlantic, odată cu descoperirea Americii la finele secolului al XV-lea.

Citește și: [Decalajul dintre săraci și bogați s-a accentuat în ultimul an în România](#)

Cosmin Pătrașcu Zamfirache

MAGAZIN

231 live

Top articole

Un lanț de supermarketuri renunță la casele self-service: „Ne place să vorbim cu oamenii”

EUROPA

4

4

Cauzele înapoierii Principatelor Române față de Occident. Ce ne-a tras în urmă cu aproape un secol

MAGAZIN

10

10

Gambitul sângeros al Hamas pentru o stare de război „permanentă” cu Israelul

Un ciclon polar lovește România. Cât ține vremea rea și unde sunt așteptate ninsori, anunțul meteorologilor

METEO

Un lanț de supermarketuri renunță la casele self-service: „Ne place să vorbim cu oamenii”

Rugăciunea puternică ce trebuie rostită în ziua de 11 noiembrie. Ce puteri se spune că are

MAGAZIN

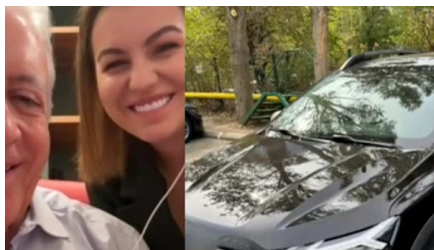
1

08:51

Se încarcă comentariile...

Partenerii noștri

VIDEO Proprietarul Ferrari și-a cumpărat o mașină Dacia și îi place foarte mult: Avem și șofer la ea

DIGI24.RO

Au fugit de război, dar și-au pierdut copilul în Galați. Cine sunt cei doi soți spulberați pe trecere de un tânăr...

STIRILEPROTV.RO

Aproape toată țara intră în câteva ore sub avertizare cod galben de vreme severă. Ninsori și viscol la...

OBSERVATORNEWS.RO

Șoferiță judecată pentru un accident mortal produs la 55 km/h. De ce a fost declarată nevinovată...

ZIARE.COM

Din greșeală, o companie a vândut bilete de avion cu 1,40\$. Apoi a făcut un anunț incredibil

DIGI24.RO

Moneda de 50 de bani care se cumpără cu sute de lei. Are ceva special, detaliul la care să fii atent

PLAYTECH.RO

Fotografia anului cu Serena Williams: A purtat un decolteu imens care i-a scos în evidență formele...

PLAYSPORT.RO

Avertizare meteo ANM de vijelii, ninsori și viscol! 37 de județe sunt vizate de Codul galben

ANTENA3.RO

„S-a purtat urât. Și-a bătut joc de ea” Ce i-a făcut Irinel Columbeanu Monicăi Gabor, în ultimii ani!...

WOWBIZ.RO

Prima reacție venită din partea FRF, după decizia luată de Kosovo înaintea ultimelor meciuri din Grupa I

DIGISPORT.RO

Lovitură de teatru înaintea TAS. Simona Halep ar trebui să joace de mâine!

ROMANIATV.NET

Elena Udrea e în lacrimi! În brațele cui s-a refugiat Adrian Alexandrov

CAPITAL.RO

„Eram cu șeful clubului, unul Fane, securist. Se lăuda că știe franceză, dar lumea nu înțelegea nimic din...

FOTO. Regina Boxului, în lenjerie intimă! Imaginile incendiare care i-au înnebunit pe fani

Marea iubire a lui Ion Țiriac și-a dat fanii peste cap cu o ținută transparentă, la 53 de ani: „Minunată” /...

La ce orori era supusă Monica Gabor de proxenetul Dinu Damaschin. A vândut-o pe 1000 de dolari la 1...

ACTUALITATE.NET

Planta din Biblie pe care e bine să o ai în grădina ta. Așa că „curățirea trupului, a sufletului și a minții”

FAPT DIVERS

Doar cei cu abilități extraordinare pot vedea pisica din imagine. Trebuie să ai un simț vizual ascuțit

FAPT DIVERS

Ultimele
știriCele mai
citite

În timp ce atenția lumii este concentrată pe Gaza, soldații ucraineni se tem ...

De la începutul războiului de o lună dintre Israel și Hamas, o mare parte a lumii, inclusiv mulți din Ucraina, și-a îndreptat...

EUROPA

11:27

Liderii PES, rezoluție nouă pentru extinderea Schengen. Ciolacu: Mi-aș fi dorit ca...

Premierul Marcel Ciolacu a anunțat că familia soical-democraților europeni a aprobat o nouă rezoluție care menționează sprijinul...

POLITICĂ

11:26

Podul hobanat, cea mai complexă construcție făcută în municipiul Galați de la Revoluție încoace, este realizat în proporție de...

GALAȚI

11:21

Operațiune în plină noapte a pompierilor pentru salvarea unei vaci căzute într-o fosă...

Proprietarii unei vaci din județul Arad au trecut prin clipe groaznice atunci când au văzut că animalul a căzut într-o fosă septică și nu îl...

ARAD

11:18

Erupție a vulcanului Etna din Sicilia, cel mai activ din Europa. A fost ridicat nivelul...

Muntele Etna din Sicilia, cel mai mare vulcan activ din Europa, s-a trezit la viață în cursul nopții și a expulzat lavă, fără a se produce îns...

EUROPA

11:13

Cum ajută creierul învățarea unui instrument muzical. Prof. dr. Leon Dănăilă: „Se...

Academicianul Leon Dănăilă, cunoscut medic neurochirurg și cercetător,

ACUM LA

Psihoza ploșnițelor
din Franța a fost
întreținută de Rusia

Click!

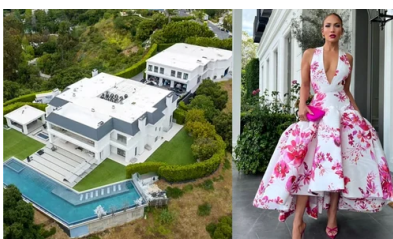
**Planta din Biblie pe
care e bine să o ai în
gradină. Ajută la
„curățirea trupului, a
sufletului și a minții”**

**Gesturi care
valorează cât 1000 de
cuvinte. Cum îi arată
William lui Kate că o
iubește**

**Click! Pentru
femei**

**VIDEO Bun venit
acasă la Jennifer
Lopez! Așa arată vila
ei de 60 de milioane
de dolari**

Click! Sănătate

